

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXVI/366/08 SWM
z dnia 28 listopada 2008 r.

**Program
współpracy
z organizacjami pozarządowymi
i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku
publicznego
na rok 2009.**

Rozdział I. Wprowadzenie.

Ogólne podstawy prawne:

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001r. Nr 142 poz.1590 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 grudnia 2005 r. w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. z 2005r. Nr 264 poz.2207).

Uchwała Nr XLI/527/06 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 30 stycznia 2006 roku w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013”.

Miejsce realizacji Programu:

- Obszar Województwa Małopolskiego, tworzonego przez 22 powiaty i 182 gminy

Koordynator programu:

- Zarząd Województwa Małopolskiego

Rozdział II. Cel główny i cele szczegółowe programu.

Cel główny:

**Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w realizację zapisów Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013.
Działania prowadzone w roku 2009.**

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie dialogu obywatelskiego w Małopolsce poprzez rozwój instytucji dialogu (Małopolska Rada Pożytku Publicznego, zespoły doradczo-konsultacyjne).
2. Wzmocnienie i rozwój potencjału pozarządowego w szczególności poprzez rozwój wolontariatu w Małopolsce, rozwój systemu wsparcia szkoleniowo-doradczego, wsparcie dla działań integracyjnych i współpracy międzysektorowej, wzmocnianie wizerunku organizacji pozarządowych.
3. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w realizację zadań publicznych.
4. Wsparcie dla działań prowadzonych przez administrację samorządową w Małopolsce związanych ze współpracą z sektorem pozarządowym poprzez upowszechnianie dobrych praktyk, wzajemną wymianę doświadczeń oraz wiedzy.

Rozdział III. Zasady współpracy.

Samorząd Województwa Małopolskiego przy współpracy z organizacjami pozarządowymi kieruje się następującymi zasadami:

- a. **zasadą partnerstwa** - co oznacza, że organizacje pozarządowe, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz zgodnie z trybem wynikającym z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz wykonywaniu zadań publicznych,
- b. **zasadą subsydiarności** - zgodnie z którą, przekazuje się obywatelom i ich organizacjom kompetencje i środki do działania, wszędzie tam gdzie jest to możliwe,
- c. **zasadą efektywności** - w myśl której Województwo wykorzystuje współpracę z organizacjami pozarządowymi do efektywnej realizacji zadań społeczno – ekonomicznych,
- d. **zasadą jawności** podejmowanych działań - zgodnie z którą organy Samorządu Województwa udostępniają współpracującym z nimi organizacjom pozarządowym informacje o zamiarach i celach realizowanych zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi organizacjami,
- e. **zasadą legalności** - w myśl której wszelkie działania organów samorządu województwa oraz organizacji pozarządowych odbywają się w granicach i na podstawie przepisów prawa,

- f. **zasadą uczciwej konkurencji** – co oznacza, że Województwo Małopolskie zlecać będzie wykonanie zadań publicznych w oparciu o otwarty konkurs ofert.

Rozdział IV. Zakres podmiotowy programu.

Adresaci programu:

- a. organizacje pozarządowe,
- b. inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego wskazane w art 3, ust 3 Ustawy z dn. 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- c. jednostki organizacyjne i podległe organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowane jako podmioty uprawnione do udziału w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych,
- d. spółdzielnie socjalne.

Rozdział V. Zakres przedmiotowy.

Cel 1.

Wzmocnienie dialogu obywatelskiego w Małopolsce poprzez rozwój instytucji dialogu.

Działanie 1.

Działalność Małopolskiej Rady Pożytku Publicznego.

Małopolska Rada Pożytku Publicznego jest zespołem pomocniczym Samorządu Województwa Małopolskiego w zakresie realizacji zasady dialogu obywatelskiego oraz kształtowania właściwej współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Wybrane formy współpracy:

- a. Wyrażanie opinii w sprawach dotyczących stosowania ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- b. konsultowanie rządowych i regionalnych projektów aktów prawnych dotyczących działalności pożytku publicznego i wolontariatu,
- c. stałe monitorowanie oraz doskonalenie współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi,
- d. udział w pracach Małopolskiego Forum Organizacji Pozarządowych.

Realizator działań:

Kancelaria Urzędu UMWM

Zespół współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Działanie 2.

Udział organizacji pozarządowych w pracach branżowych zespołów opiniująco-doradczych powoływanych z inicjatywy Samorządu Województwa.

Wybrane formy współpracy:

- a. wspólne posiedzenia, konferencje itp.,
- b. opinie, wnioski, wyrażanie stanowisk w ważnych dla rozwoju regionu sprawach,
- c. udział organizacji pozarządowych w posiedzeniach Komisji Sejmiku Województwa.

Przedstawiciele sektora pozarządowego uczestniczą w pracach następujących zespołów powołanych z inicjatywy Samorządu Województwa Małopolskiego:

- Komisja Wspólna Samorządów Terytorialnych i Gospodarczych Małopolski, Wojewódzka Małopolska Rada Zatrudnienia, Małopolska Rada Edukacji, Małopolska Rada ds. Społeczeństwa Informacyjnego, Małopolska Rada Przeciwdziałania Uzależnieniom, Małopolska Rada Zdrowia Publicznego, Małopolska Rada Polityki Prorodzinnej, Wojewódzka Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Rada ds. Produktów Tradycyjnych,
- Doradczy Zespół Oceniający Obiekty Hotelarskie, Komisja Egzaminacyjna dla Przewodników Turystycznych Górskich Tatrzańskich, Komisja Egzaminacyjna dla Przewodników Górskich Beskidzkich, Komisja Egzaminacyjna dla Przewodników Turystycznych Terenowych, Komisja Egzaminacyjna dla Przewodników Miejskich po Krakowie, Komisja Egzaminacyjna dla Pilotów Wycieczek,
- Kapituła Nagrody Marszałka Województwa Małopolskiego „Kryształ Soli” dla najlepszych organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego, Kapituła Nagrody Samorządu Województwa „*Amicus Hominum*” dla Osób Działających na Rzecz Dobrych Innych,
- Podkomitet Monitorujący Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Komitet Monitorujący Małopolski Regionalny Program Operacyjny.

Realizator działań:

- departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego,
- wojewódzkie jednostki organizacyjne (w szczególności: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie).

Cel 2.

Wzmocnienie i rozwój sektora pozarządowego.

Działanie 1:

Działania na rzecz rozwoju sektora pozarządowego w Małopolsce.

Realizowane będą w szczególności następujące działania:

1. Utworzenie i wsparcie finansowe Małopolskiej Sieci Ośrodków Wsparcia Organizacji Pozarządowych.
2. Wsparcie dla procesów integracji wewnętrznej sektora pozarządowego w Małopolsce, w szczególności poprzez organizację konferencji Małopolskiego Forum Organizacji Pozarządowych, Małopolskiego Forum Organizacji Pozarządowych Działających na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz targów organizacji pozarządowych.
3. Wspieranie rzecznictwa interesów organizacji, promocja i wsparcie federalizacji.
4. Pomoc w organizacji seminariów, warsztatów, konferencji, spotkań.

5. Pomoc w poszukiwaniu partnerów do projektów międzynarodowych m.in. poprzez Biuro Małopolski w Brukseli.
6. Dystrybucja bezpłatnych wydawnictw poświęconych źródłom finansowania projektów organizacji pozarządowych.
7. Wspieranie bądź inicjowanie branżowych platform współpracy.
8. Udzielanie wsparcia szkoleniowo-doradczego dla organizacji pozarządowych chcących uruchomić przedsiębiorstwo społeczne w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego działającego w ramach projektu systemowego ARES.
9. Koordynowanie działalności Małopolskiego Paktu na Rzecz Ekonomii Społecznej.

Działanie 2.

Wzmacnianie wizerunku organizacji pozarządowych.

Realizowane będą w szczególności następujące działania:

1. Organizacja kolejnej edycji konkursu o Nagrodę Marszałka Województwa dla najlepszych organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego „Kryształ Soli”.
2. Promocja dobrych przykładów, m.in. poprzez wydawnictwa, publikacje poświęcone Laureatom Nagrody „Kryształ Soli”.
3. Wsparcie dla organizacji pożytku publicznego w ramach organizowanej kampanii 1%.
4. Obejmowanie patronatem Marszałka Województwa wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe.
5. Współorganizacja kolejnej edycji Konkursu „Pro Publico Bono”.

Działanie 3.

Rozwój wolontariatu w Małopolsce.

Realizowane będą w szczególności następujące działania:

1. Wspieranie zadań publicznych związanych z promocją i organizacją wolontariatu w trybie otwartego konkursu ofert.
2. Wspieranie projektów związanych z promocją wolontariatu w szkołach (warsztaty dla nauczycieli, wydawnictwa poświęcone wolontariatowi w szkole, tworzenie szkolnych kół wolontariatu, gry miejskie dla młodzieży).
3. Upowszechnianie postaw związanych z wolontariatem poprzez uhonorowanie osób działających na rzecz dobra innych Nagrodą Samorządu Województwa Małopolskiego „Amicus Hominum”.
4. Realizacja projektu przygotowującego uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych do niesienia pomocy potrzebującym „Mieć wyobraźnię miłosierdzia”.

Wybrane formy współpracy:

- a. zlecenie zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert,
- b. organizacja konferencji, spotkań,
- c. poszukiwanie partnerów,
- d. szkolenia, doradztwo, konsultacje,
- e. dystrybucja bezpłatnych wydawnictw informacyjnych,
- f. wydawnictwa promocyjne, kampanie promocyjne
- g. organizacja konkursów,
- h. współorganizacja przedsięwzięć.

Realizator Działań 1- 3:

- departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego (w szczególności Kancelaria Urzędu, Zespół współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz Departament Edukacji i Sportu UMWM)
- agendy zamiejscowe Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego,
- wojewódzkie jednostki organizacyjne (w szczególności Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy).

Cel 3.

Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w realizację zadań publicznych.

Działanie 1.

Realizacja zadań publicznych zleczanych w trybie otwartego konkursu ofert.

Obszar I. Polityka społeczna

Zadanie I. 1

Realizacja wojewódzkiej polityki społecznej.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.z 2008r. Nr 115 poz.728 j.t),
- Ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2005r. Nr 180 poz.1493 z późn. zm.),
- Wojewódzki Program Dotyczący Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych w Województwie Małopolskim na lata 2007 – 2013,
- Małopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2007-2013,
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013; Obszar V Spójność wewnątrzregionalna; Kierunki Polityki V.2 Integrująca polityka społeczna, V.3 Poprawa kondycji małopolskiej rodziny.

b. Priorytety konkursu:

W ramach konkursu wspierane będą w szczególności następujące działania:

- 1. Przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu osób starszych,** w szczególności polegające na:
  - organizacji działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do środowiska osób starszych,
  - budowaniu pozytywnego społecznego wizerunku osób starszych.
- 2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych,** polegające w szczególności na:
  - upowszechnianiu informacji na temat rodzajów i dostępności pomocy oraz praw osób niepełnosprawnych,
  - organizacji szkoleń dla kadr realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

- 3. Poprawa kondycji małopolskiej rodziny**, polegająca w szczególności na:
- pracy z rodziną w kryzysie - wspieranie nowatorskich metod pracy, w tym mediacji rodzinnych,
  - realizacji programów pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej wykluczeniem z powodu ubóstwa,
  - organizacji kampanii społecznych na temat przemocy w rodzinie,
  - wspieraniu programów na rzecz rodziny, rodzinnych form opieki nad dzieckiem, w tym rodzicielstwa zastępczego.
- 4. Wspieranie działań na rzecz osób przewlekle i terminalnie chorych i ich rodzin**, zwłaszcza w zakresie stworzenia systemu i udostępniania informacji niezbędnych do opieki nad chorym (dotyczących m.in. opieki hospicyjnej w Małopolsce, możliwości uzyskiwania pomocy, odpowiedniego sprzętu oraz informacji o grupach wsparcia działających na terenie Małopolski.

c. Zakładane rezultaty:

- Ograniczenie procesu marginalizacji problemów ludzi starszych, zmniejszanie rozmiarów ich społecznego wykluczenia,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych,
- podniesienie jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców województwa,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny na rzecz prawidłowego wypełniania jej zadań,
- rozwój poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej,
- rozwój i promocja zastępczej opieki rodzinnej,
- podniesienie jakości i skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania patologiom życia rodzinnego, w tym przemocy w rodzinie,
- ograniczenie dysfunkcji i zachowań patologicznych młodzieży poprzez zbudowanie sprawnie funkcjonującego systemu profilaktyki społecznej i resocjalizacji,
- przeciwdziałanie międzypokoleniowej transmisji biedy (wyrównywanie szans dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych, w tym ubogich,
- koordynacja i ułatwienie dostępu do informacji, niezbędnych do funkcjonowania osób chorych oraz ich rodzin, jak również systemu wsparcia istniejącego w Małopolsce.

d. Realizator zadania:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie.

Zadanie I.2

Aktywne uczestnictwo organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych.

a. Podstawy prawne:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2008r. Nr 14 poz. 92 j.t),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz.U.z 2008r. Nr 29. poz.172),

- Wojewódzki Program Dotyczący Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych w Województwie Małopolskim na lata 2007-2013,
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013, Obszar V Spójność wewnątrzregionalna; Kierunek Polityki V.2. Integrująca polityka społeczna.

Konkurs będzie polegał na dofinansowaniu zadań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych otrzymywanych przez Województwo Małopolskie zgodnie z algorytmem na realizację ustawowych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

b. Priorytety konkursu:

W ramach otwartego konkursu ofert przewiduje się dofinansowanie następujących rodzajów zadań:

1. prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek;
2. organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych - aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby;
3. organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji;
4. prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych;
5. prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
  - mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
  - rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
  - usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach;
6. organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez:
  - doradztwo zawodowe,
  - przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej,
  - prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych;
7. zakup, szkolenie i utrzymanie w trakcie szkolenia psów przewodników dla osób niewidomych oraz osób z niepełnosprawnością ruchową;

8. organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników;
9. organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach;
10. promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego;
11. prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji;
12. opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych:
  - dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością,
  - kierowanych do osób niepełnosprawnych - w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania.

c. Zakładane rezultaty:

- Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez integrację i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu,
- wzmocnienie sektora pozarządowego działającego na rzecz osób niepełnosprawnych w województwie małopolskim,
- wzrost aktywności instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz wyzwolenie nowych form tej działalności,
- podniesienie kwalifikacji kadry pracującej z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami,
- podniesienie aktywności zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

d. Realizator zadania:

Departament Polityki Społecznej UMWM

Zespół ds. rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Obszar II. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom

Zadanie II.1

Ograniczenie palenia tytoniu, picia alkoholu i używania środków psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży województwa małopolskiego.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Małopolski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2008 – 2013,
- Małopolski Program Profilaktyki i Zapobiegania Narkomanii na lata 2008 – 2013,
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar V spójność wewnątrzregionalna; Kierunek Polityki V.2. Integrująca polityka społeczna.

b. Priorytety konkursu:

W ramach konkursu wspierane będą w szczególności następujące działania:

1. Ograniczenie palenia tytoniu, picia alkoholu i używania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież, poprzez rozwój zajęć pozaszkolnych dla młodzieży, angażujących ją w różnego rodzaju aktywności sprzyjające rozwojowi osobistemu, budującymi poczucie więzi z innymi i własnej wartości.
2. Wspieranie rozwoju profilaktyki rodzinnej.
3. Wspieranie rozwoju nowoczesnej profilaktyki szkolnej.
4. Szkolenia dla wychowawców, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych z zakresu prowadzenia szkolnych zajęć profilaktycznych.
5. Szkolenia dla wychowawców, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych z zakresu prowadzenia zajęć interwencyjno – korekcyjnych z młodzieżą palącą tytoń, pijącą alkohol lub eksperymentującą z innymi środkami psychoaktywnymi.
6. Prowadzenie zajęć interwencyjno – korekcyjnych z młodzieżą palącą tytoń, pijącą alkohol lub eksperymentującą z innymi środkami psychoaktywnymi.
7. Wspieranie programów profilaktyki uzależnień w środowisku młodzieży akademickiej.

c. Zakładane rezultaty:

- Spadek ilości dzieci i młodzieży, w tym młodzieży akademickiej, używającej nikotyny, alkoholu i innych środków psychoaktywnych
- spadek spożycia tych substancji,
- wzrost umiejętności wychowawców, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych w zakresie prowadzenia szkolnych programów profilaktycznych,
- wzrost umiejętności wychowawców, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych w zakresie pracy z młodzieżą eksperymentującą z alkoholem i innymi środkami psychoaktywnymi,
- powstanie bazy nowoczesnych programów profilaktycznych prowadzonych w województwie małopolskim, z której będą mogły korzystać zainteresowane szkoły oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- wzrost wiedzy na temat standardów programów profilaktycznych oraz sposobów ich ewaluacji.

d. Realizator zadania:

Departament Polityki Społecznej UMWM

Pełnomocnik Zarządu d.s. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom

Zadanie II.2

Rozwój edukacji publicznej w zakresie problematyki uzależnień, HIV/ AIDS oraz przeciwdziałania przemocy.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Małopolski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008 – 2013,

- Małopolski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2008 – 2013,
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar V Spójność wewnątrzregionalna; Kierunek Polityki V.2. Integrująca polityka społeczna.

b. Priorytety konkursu

W ramach konkursu wspierane będą w szczególności następujące działania:

1. Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie profilaktyki HIV/AIDS i HCV kierowanej do różnych grup społecznych, w tym młodzieży akademickiej.
2. Prowadzenie edukacji publicznej i kampanii społecznych dotyczących problemów wynikających z picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu.
3. Prowadzenie edukacji publicznej i kampanii społecznych dotyczących problematyki uzależnienia od tytoniu oraz środków psychoaktywnych.
4. Wspieranie działań edukacyjnych na rzecz ograniczenia przemocy domowej.
5. Wspieranie działań promujących pozytywne postawy społeczne ważnych dla profilaktyki uzależnień.
6. Wspieranie działań na rzecz ograniczania liczby kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych.

c. Zakładane rezultaty:

- Ograniczenie ryzykownych zachowań prowadzących do zakażeń HIV i HCV,
- wzrost ilości osób poddających się badaniu,
- ograniczenie ryzykownych zachowań prowadzących do negatywnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych,
- wzrost wiedzy społecznej na temat problemów związanych z używaniem szkodliwym oraz uzależnieniem od alkoholu i środków psychoaktywnych,
- wzrost wiedzy na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

d. Realizator zadania:

Departament Polityki Społecznej,
Pełnomocnik Zarządu Województwa d.s. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Obszar III. Kultura fizyczna i sport

Zadanie III.1

Upowszechnianie kultury fizycznej.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013; Obszar I. Społeczeństwo wiedzy i aktywności; Kierunek I.1. Poprawa jakości i poziomu wykształcenia mieszkańców; Obszar IV. Krakowski Obszar Metropolitarny; Kierunek IV. 1 Umocnienie europejskiej pozycji Krakowskiego Obszaru Metropolitarnego i rozwój funkcji metropolitarnych; Obszar VIII. Współpraca terytorialna; Kierunek VIII. 3 Promocja wewnątrzregionalna i wzmocnienie potencjału partnerów z Małopolski do uczestnictwa we współpracy terytorialnej.

b. Priorytety konkursu:

Aktywizacja wszystkich środowisk – bez względu na płeć, wiek i stopień zaawansowania – w uprawianiu sportu i rekreacji ruchowej.

c. Zakładane rezultaty:

- wzrost liczby organizowanych imprez rangi światowej, europejskiej i ogólnopolskiej
- coraz powszechniejszy udział mieszkańców Małopolski w różnych formach uprawiania sportu i rekreacji ruchowej.

d. Realizator zadania:

Departament Edukacji i Sportu UMWM,
Zespół ds. rozwoju kultury fizycznej.

Zadanie III.2**Współzawodnictwo i szkolenie sportowe dzieci i młodzieży.****a. Podstawy prawne:**

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013; Obszar I. Społeczeństwo wiedzy i aktywności; Kierunek I.1. Poprawa jakości i poziomu wykształcenia mieszkańców; Obszar IV. Krakowski Obszar Metropolitalny; Kierunek IV. 1 Umocnienie europejskiej pozycji Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego i rozwój funkcji metropolitalnych; Obszar VIII. Współpraca terytorialna; Kierunek VIII. 3 Promocja wewnątrzregionalna i wzmocnienie potencjału partnerów z Małopolski do uczestnictwa we współpracy terytorialnej.

b. Priorytety konkursu:

W ramach konkursu przewiduje się wspieranie współzawodnictwa w szczególności poprzez:

1. Szkolenie kadr wojewódzkich w kategoriach wiekowych: młodzik, junior młodszy, junior i młodzieżowiec określonych na podstawie ilości zawodników startujących w finałach Międzywojewódzkich Mistrzostw Młodzików, Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych, Mistrzostw Polski Juniorów i Młodzieżowych Mistrzostw Polski poprzez organizację konsultacji i zgrupowań szkoleniowych oraz startów kontrolnych,
2. organizację Mistrzostw Województwa Małopolskiego – w dyscyplinach w których Mistrzostwa są obligatoryjne do wyłonienia kadry województwa – w kategoriach wiekowych: młodzik, junior młodszy, junior i młodzieżowiec, objętych programem współzawodnictwa i szkolenia sportowego dzieci i młodzieży,
3. udział reprezentantów województwa małopolskiego w finałach Międzywojewódzkich Mistrzostw Młodzików, Mistrzostw Polski Juniorów Młodszych, Mistrzostw Polski Juniorów i Młodzieżowych Mistrzostw Polski.

c. Zakładane rezultaty:

- Wzrost liczby reprezentantów Polski w poszczególnych młodzieżowych kategoriach wiekowych

- ugruntowane 5 miejsce naszego województwa w ogólnopolskiej klasyfikacji sportu dzieci i młodzieży oraz niekwestionowane 1 miejsce w sportach zimowych tej klasyfikacji.

d. Realizator zadania:

Departament Edukacji i Sportu UMWM

Zespół ds. rozwoju kultury fizycznej.

Obszar IV. Edukacja

Zadanie IV.1

„Małopolska WIE - wiedza, innowacja, edukacja” wsparcie inicjatyw edukacyjnych w roku szkolnym 2008/2009.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar I Społeczeństwo wiedzy i aktywności; Kierunek I.1. Poprawa jakości i poziomu wykształcenia mieszkańców.

b. Priorytety konkursu:

1. Organizacja inicjatyw lokalnych, projektów i przedsięwzięć w dziedzinie edukacji podnoszących kompetencje instytucji odpowiedzialnych za przebieg i rozwój edukacji młodzieży w regionie.
2. Organizacja projektów i przedsięwzięć edukacyjnych o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym.

c. Zakładane rezultaty:

- Poprawa jakości oferty edukacyjnej,
- zwiększenie współpracy szkół, wymiany pomysłów i doświadczeń,
- zainspirowanie różnorodnych form działania szkół na rzecz stwarzania odpowiednich warunków wszechstronnego rozwoju uczniów.

d. Realizator zadania:

Departament Edukacji i Sportu UMWM,

Zespół ds. rozwoju edukacji i nauki.

Zadanie IV.2

Otwarty Konkurs Ofert pn. „Regionalny Program Stypendialny” mający na celu poprawę szans edukacyjnych, a także promocję i rozwój talentów uczniów oraz studentów w województwie małopolskim w roku 2009.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar I Społeczeństwo wiedzy i aktywności; Kierunek I.5. Wsparcie i promocja talentów.

b. Priorytety konkursu:

W ramach projektu przewiduje się w szczególności dofinansowanie następujących rodzajów zadań:

- 1) „**Małopolskie stypendium**” – udzielanie stypendiów uczniom szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych za szczególne osiągnięcia artystyczne i sportowe, a także studentom za szczególne osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe,
- 2) „**Studiuje w Małopolsce**” – udzielanie stypendiów dla osób pochodzących z regionów partnerskich Województwa Małopolskiego oraz Polaków i osób innej narodowości pochodzących ze Wschodu, a także Polonii z innych krajów podejmującej studia na małopolskich uczelniach wyższych,
- 3) „**Mobilna młodzież**” - wsparcie osób uzdolnionych poprzez dofinansowanie udziału młodzieży w wydarzeniach edukacyjnych o zasięgu międzynarodowym np. w olimpiadach, konkursach, wystawach, zawodach.

c. Zakładane rezultaty:

- poprawa szans edukacyjnych uczniów i studentów,
- promocja i rozwój uzdolnień,
- wzrost aktywności edukacyjnej młodzieży,
- wyróżnianie za szczególne osiągnięcia,
- wspieranie aspiracji edukacyjnych uczniów i studentów,
- podnoszenie poziomu wykształcenia oraz aktywności edukacyjnej uczącej się młodzieży,
- promowanie uczniów o wysokich aspiracjach edukacyjnych,
- zachęcanie młodych osób do rozwijania własnych zdolności oraz do aktywnego poszukiwania dróg realizacji planów i aspiracji,
- zapewnienie możliwości kształcenia na małopolskich uczelniach osobom pochodzącym z regionów partnerskich Województwa Małopolskiego oraz zza wschodniej granicy Polski.

d. Realizator zadania:

Departament Edukacji i Sportu,
Zespół ds. rozwoju edukacji i nauki

Obszar V. Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego

Zadanie V.1

Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie kultury w 2009 roku pn. „MECENAT MAŁOPOLSKI”

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013; Obszar V Spójność wewnątrz-regionalna; Kierunek Polityki V.5 Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości regionalnej.

b. Priorytety konkursu:

W ramach konkursu wspierane będą w szczególności:

1. **Twórczość profesjonalna** Wspieranie, promowanie i tworzenie warunków sprzyjających uprawianiu i rozwojowi profesjonalnej sztuki oraz prowadzeniu działalności kulturalnej w formach zorganizowanych programowo.
2. **Regionalizm – wartości – tradycja.** Wspieranie przedsięwzięć obejmujących ochronę wartości małopolskiego – regionalnego i lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz aktywnych działań przyczyniających się do umocnienia tożsamości regionalnej oraz otwartości mieszkańców Małopolski, a także kształtowaniu wizerunku regionu.
3. **Edukacja dla kultury – „Percepcja sztuki”.** Wspieranie projektów przedsięwzięć przygotowujących świadomych odbiorców i uczestników kultury wśród wszystkich grup wiekowych oraz stwarzających warunki do tworzenia i poznawania kultury i rozwijania pasji, talentów i postaw aktywnych.
4. **Kultura nowoczesna – „Wizja”.** Wspieranie przedsięwzięć artystycznych o charakterze nowatorskim, odpowiadającym na wyzwania współczesności, zarówno pod względem formy (nowe technologie), jak i treści wypowiedzi oraz dokumentowanie, tworzenie i prezentowanie zjawisk kultury współczesnej.
5. **Kultura bez granic – „Bliscy a dalecy”.** Wspieranie projektów współpracy i wymiany kulturalnej z zagranicą, ze szczególnym uwzględnieniem regionów partnerskich Województwa Małopolskiego.
6. **Kapitał myśli – „Wartość wiedzy”.** Wsparcie dla realizacji seminariów, warsztatów, konferencji i wizyt jako płaszczyzny wymiany dorobku i informacji, transferu wiedzy, umiejętności i doświadczeń z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego.
7. **Atrakcyjna przestrzeń – „Ekspozycja – odbiorca”.** Wspieranie działań budujących i projektujących nowe, atrakcyjne relacje z odbiorcą (m.in. w dziedzinie muzealnictwa i wystawiennictwa), w tym wspieranie nowatorskich działań promocyjnych, dokumentacyjnych.
8. **Zapis – literatura, wydawnictwa, media – „Rara”.** Wspieranie wartościowych, niskonakładowych, niekomercyjnych inicjatyw wydawniczych (także z wykorzystaniem innych technik zapisu niż druk) oraz dokumentacyjnych i systemów informatycznych poświęconych problematyce kultury, sztuki i dziedzictwa kulturowego.

c. Zakładane rezultaty:

1. Wprowadzanie efektywnego zarządzania ofertą kulturalną regionu poprzez:
  - racjonalne wykorzystanie środków finansowych na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury, odpowiadające potrzebom Województwa oraz jego mieszkańców;
  - objęcie patronatem i wypromowanie wartościowych przedsięwzięć kulturalnych o charakterze ponadlokalnym oraz monitorowanie ich realizacji i efektu finalnego.
2. Włączenie dorobku kulturalnego i artystycznego mniejszości narodowych i grup etnicznych w regionalny obieg kultury.
3. Stopniowe definiowanie i wykreowanie „markowych produktów kulturalnych regionu”, służących sukcesywnej integracji regionu i promocji jego dziedzictwa kulturowego.
4. Wzbogacenie oferty kulturalnej Województwa Małopolskiego poprzez wspieranie projektów charakteryzujących się dużymi walorami integracyjnymi regionu, wyrażającymi jego różnorodność kulturową i adresowanymi do masowego odbiorcy.

5. Wspieranie rozwoju kultury i sztuki, prezentację zjawisk twórczych oraz wydarzeń artystycznych o charakterze nowatorskim i eksperymentalnym, w tym debiutów młodych i utalentowanych twórców.
6. Wspieranie rozwoju edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży.
7. Inicjowanie współpracy twórców i instytucji kultury z organizacjami pozarządowymi zwłaszcza w obszarach tych form działalności kulturalnej, których nie podejmują instytucje kultury. Umożliwianie kreowania markowych produktów kulturalnych o randze ponad lokalnej poprzez wykorzystanie walorów współpracy z organizacjami pozarządowymi.
8. Tworzenie warunków do niwelowania różnic w dostępie do dóbr kultury mieszkańcom regionu, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

d. Realizator zadania:

Departament Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Turystyki UMWM
Zespół ds. przestrzeni kulturowej

Zadanie V.2.

„Odnowa zabytków Małopolski” - wsparcie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r. Nr 162 poz.1568 z późn. zm.)
- Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski na lata 2006-2009.
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 – 2013; Obszar VII – Dziedzictwo i przestrzeń regionalna; Kierunek Polityki VII.3 Opieka nad regionalnym dziedzictwem kulturowym.

b. Priorytety:

Dotacje na prace lub roboty budowlane przy zabytku mogą w szczególności dotyczyć następujących kierunków wsparcia:

1) ZABYTEK RUCHOMY

ZR 1 - prowadzenie prac konserwatorskich zabytkowego wyposażenia i wystroju zabytków nieruchomych posiadających najwyższą wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

ZR 2 - podejmowanie prac konserwatorskich kolekcji stanowiących zbiory zabytkowych przedmiotów i dzieł zgromadzonych i uporządkowanych oraz opracowanych i udostępnianych publicznie.

2) ZABYTEK NIERUCHOMY

ZN – układ, obiekt, dzieło – podejmowanie prac konserwatorskich lub restauratorskich przy substancji zabytku nieruchomego wraz z jego otoczeniem oraz w historycznych układach urbanistycznych, ruralistycznych i w historycznych zespołach budowlanych.

3) DOKUMENTOWANIE ZASOBÓW

DZ – diagnozowanie, programowanie i dokumentowanie prac konserwatorskich i restauratorskich (pod warunkiem połączenia tych działań z pracą na obiekcie, w ramach zadania objętego jednym, kompleksowym wnioskiem o dotację).

O dotację może ubiegać się każdy podmiot będący właścicielem lub posiadaczem zabytku, jeżeli posiadanie to oparte jest o tytuł prawny do zabytku wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego.

Zasady przyznawania dotacji określa Uchwała Nr XXIII/349/08 z dnia 29 września 2008 r. Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

c. Zakładane rezultaty:

Sprawując pieczę nad skarbami dziedzictwa narodowego Samorząd Województwa Małopolskiego wspiera finansowo prace mające na celu odnowę i zachowanie małopolskich zabytków. Celem programu wspierania finansowego z budżetu Województwa Małopolskiego prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach nieruchomości i ruchomych jest:

- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- konsekwentne stosowanie wymogów konserwatorskich dla wszelkich podejmowanych prac remontowych i budowlanych w obiektach i obszarach objętych nadzorem służb konserwatorskich;
- odnowa regionalnej architektury i ochrona przed zniszczeniem, a co za tym idzie – utrzymanie obiektów o niekwestionowanych wartościach artystycznych i historycznych oraz właściwa opieka nad nimi;
- aktywizacja i wspieranie użytkowników – właścicieli zabytkowych obiektów – do podejmowania prac rewaloryzacyjno-konserwatorskich;
- wdrożenie programowej ochrony zabytków architektury drewnianej (zwłaszcza ujętych w Szlaku Architektury Drewnianej w Małopolsce);
- kompleksowość działań konserwatorskich służących osiągnięciu zakładanych celów poprawy w możliwie najkrótszym czasie;
- zapewnienie bezpieczeństwa obiektom zabytkowym; utrzymanie atrakcyjności turystycznej opartej o walory dziedzictwa kulturowego. Udzielanie dotacji celowych na prace lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie województwa małopolskiego.

d. Realizator zadania:

Departament Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Turystyki UMWM
Zespół ds. rozwoju sektora kultury.

Obszar VI. Turystyka

Zadanie VI.1

„Małopolska Gościńska - otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie turystyki.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013, Obszar II Gospodarka regionalnej szansy; Kierunek Polityki II.5. Rozwój przemysłów czasu wolnego.

b. Priorytety konkursu:

1. Otwarty Szlak Architektury Drewnianej;
2. Tworzenie, rozwój i renowacja infrastruktury szlaków turystycznych w regionie;
3. Budowa i rozwój produktów turystycznych Małopolski;
4. Rozbudowa systemu społecznej kategoryzacji obiektów agroturystycznych opartego na normach Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej;

c. Zakładane rezultaty:

- Udostępnienie dla ruchu turystycznego w sezonie letnim ok. 50 obiektów drewnianych oraz promocja i aktywizacja Szlaku Architektury Drewnianej (koncerty, wystawy, warsztaty, konferencje, wizyty studyjne, itp.),
- rozwój oferty turystycznej regionu poprzez tworzenie nowych i rozbudowę istniejących produktów turystycznych,
- podnoszenie jakości usług agroturystycznych poprzez skategoryzowanie ok. 50 obiektów agroturystycznych w Małopolsce,
- polepszenie bezpieczeństwa podróżowania po szlakach turystycznych poprzez ich renowację oraz monitoring ich stanu technicznego,
- wytyczenie i oznakowanie nowych szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, konnych, narciarskich, itp.

d. Realizator zadania:

Departament Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Turystyki UMWM
Zespół ds. rozwoju turystyki.

Obszar VII. Ekologia oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Zadanie VII.1

Aktywizacja gospodarcza i ochrony dziedzictwa obszarów wiejskich w małopolskich Karpatach.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013, Obszar II, Gospodarka regionalnej szansy; Kierunek Polityki II.3 Zrównoważone rolnictwo, w tym rolnictwo ekologiczne.

b. Priorytety konkursu:

1. Zorganizowanie wypasu kulturowego owiec na wybranych polanach reglowych.
2. Zorganizowanie szkoleń dla hodowców owiec, opracowanie i opublikowanie wydawnictwa dla wytwórców produktów pochodzenia owczego.
3. Opracowanie i wydanie publikacji lub podjęcie innych działań poświęconych popularyzacji owczarstwa i pasterstwa w małopolskich Karpatach.

c. Zakładane rezultaty:

- Przeszkolenie wytwórców produktów pochodzenia owczego, którzy zakładać będą grupy producentów rolnych,
- organizacja warsztatów, konkursów dla dzieci i młodzieży z dziedziny dziedzictwa obszarów wiejskich na terenie Karpat (historia pasterska, walory przyrodnicze i rolnicze Karpat),
- zachowanie i rekultywacja polan reglowych na potrzeby wypasu owiec, zorganizowanie wypasu kulturowego na wybranych polanach reglowych.

d. Realizator zadania:

Departament Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWM
Zespół rozwoju wsi i gospodarki wodnej.

Zadanie VII.2

Działalność wspomagająca wytwórców produktów tradycyjnych i regionalnych oraz wytwórców produktów rolnictwa zrównoważonego.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar II, Gospodarka regionalnej szansy; Kierunek Polityki II.3 Zrównoważone rolnictwo, w tym rolnictwo ekologiczne.

b. Priorytety konkursu:

1. Organizacja stoisk w wybranych punktach – centrach handlowych, marketach województwa lub innych często uczęszczanych.
2. Organizacja jarmarku produktów tradycyjnych.

c. Zakładane rezultaty:

- Poszerzenie świadomości społeczeństwa w zakresie rozpoznawalności i przydatności produktów tradycyjnych z szczególnym uwzględnieniem produktów wpisanych na Listę Produktów Tradycyjnych,
- zorganizowanie się producentów w grupy sprzedające pojedyncze produkty na wspólnych stoiskach.

d. Realizator zadania:

Departament Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWM
Zespół rozwoju wsi i gospodarki wodnej.

Zadanie VII.3.

Doposażenie organizacji działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego i ochrony środowiska w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014,
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013, Obszar V. Rozwój społeczny i jakość życia, Kierunek Polityki V.4 Poprawa bezpieczeństwa obywateli.

b. Priorytety konkursu:

Doposażenie w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego.

c. Zakładane rezultaty:

- Podniesienia standardów wyposażenia organizacji działających na rzecz bezpieczeństwa publicznego,
- poprawa poziomu ratownictwa,
- wzmocnienie bezpieczeństwa ratowników a tym samym bezpieczeństwa mieszkańców naszego regionu.

d. Realizator zadania:

Departament Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWM
Zespół polityki ekologicznej

Zadanie VII.4.

Przeprowadzenie akcji edukacyjnych podczas Dnia Ziemi i Sprzątania Świata.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar VI Ochrona Środowiska; Kierunek polityki VI.3. Gospodarka odpadami.

b. Priorytety konkursu:

1. Edukacja ekologiczna i pogłębianie wiedzy o środowisku.
2. Podniesienie wiedzy i świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw związanych z ochroną środowiska.
3. Zachęcenie do troski o otaczające środowisko.
4. Rozbudzanie poczucia odpowiedzialności wobec otaczającej przyrody.
5. Zwrócenie uwagi na zagrożenia środowiska naturalnego.

c. Zakładane rezultaty:

- Podniesienie świadomości ekologicznej Małopolan oraz ich wiedzy na temat działań na rzecz ochrony środowiska w Małopolsce,

- wzrost zachowań proekologicznych m.in. segregacja odpadów, zapobieganie ich powstawaniu oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska.

d. Realizator zadania:

Departament Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWM
Zespół polityki ekologicznej.

Obszar VIII. Rozwój gospodarczy i rynek pracy

Zadanie VIII.1.

KONSERWATOR” – edycja 2009. Program czasowego zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym przy pracach związanych z zachowaniem i rewitalizacją substancji zabytkowej oraz ochroną krajobrazu kulturowego na terenie województwa małopolskiego.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Z 2008r. Nr 69 poz. 415 z późn. zm).
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006, Nr 227, poz. 1658)
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003, Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. 1997, Nr 5, poz. 24 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. Z 2001r. Nr 13 poz. 123 z późn. zm.).
- Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar I Społeczeństwo wiedzy i aktywności; Kierunek Polityki I.3 Rozwój rynku pracy.

b. Priorytety konkursu:

Czasowe zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym przy pracach związanych z zachowaniem i rewitalizacją substancji zabytkowej oraz ochroną krajobrazu kulturowego na terenie Województwa Małopolskiego.

c. Zakładane rezultaty:

- Ponowny kontakt z pracą osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- zwiększenie atrakcyjności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zapewnienie środków do życia osobom bezrobotnym przyczyniające się do zmniejszenia zagrożenia wykluczeniem społecznym,
- wykonanie prac na rzecz zachowania i ochrony zabytków oraz upowszechniania i promocji dóbr kultury,
- rozszerzenie opieki nad zabytkami na Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej, w szczególności nad wysokiej klasy zabytkami sakralnymi oraz poprawa jakości udostępniania zabytków zwiedzającym.

d. Realizator zadania:

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie oraz
Departament Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Turystyki UMWM
Zespół ds. rozwoju sektora kultury.

Obszar IX. Działania na rzecz rozwoju trzeciego sektora**Zadanie IX.1****Sieć Małopolskich Ośrodków Wsparcia Organizacji Pozarządowych.****a. Podstawy prawne:**

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Pole B Rozwój społeczny i jakość życia; Obszar V Spójność wewnątrz-regionalna; Kierunek Polityki V.5 Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości regionalnej.

b. Priorytety konkursu:

W ramach realizacji zadania wspierane będą działania polegające w szczególności na tworzeniu profesjonalnych regionalnych ośrodków wsparcia organizacji pozarządowych, których zadaniem będzie:

- świadczenie fachowego, wieloaspektowego poradnictwa i doradztwa dla organizacji pozarządowych,
- organizacja profesjonalizujących szkoleń i warsztatów dla organizacji pozarządowych,
- porady specjalistów z różnych dziedzin,
- wspieranie rozwoju zatrudnienia w organizacjach pozarządowych,
- wspieranie rozwoju zarządzania poprzez jakość w organizacjach pozarządowych,
- doradztwo i pomoc w tworzeniu nowych organizacji pozarządowych,
- pomoc w poszukiwaniu partnerów i zawiązywaniu partnerstw dla realizacji projektów,
- monitoring inicjatyw na terenie działalności ośrodka pod kątem realizacji wspólnych projektów i programów na rzecz społeczności lokalnej (np.: baza realizowanych na terenie ośrodka projektów).

d. Zakładane rezultaty:

- Podniesienie standardów działalności organizacji pozarządowych, co w konsekwencji przyczyni się do zwiększenia i efektywniejszej realizacji zadań publicznych,
- profesjonalizacja kadr i wzmocnienie instytucjonalne małopolskich organizacji pozarządowych,
- wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych poprzez kształcenie ich działaczy, pracowników i współpracowników,
- rozwój zaplecza merytorycznego i eksperckiego organizacji,
- wyrównywanie i niwelowanie dysproporcji w dostępie do wiedzy i informacji oraz zapewnienie dostępu do wszechstronnej fachowej wiedzy i informacji,
- promowanie i wspieranie zarządzania poprzez jakość w organizacjach pozarządowych,

- rozwój społeczeństwa obywatelskiego i aktywności społecznej mieszkańców Małopolski poprzez wsparcie grup nieformalnych chcących sformalizować swoją działalność oraz nowopowstające organizacje pozarządowe,
- podniesienie świadomości organizacji na temat ich roli w kompleksowym i strategicznym rozwiązywaniu problemów społecznych oraz w wpływaniu na rozwój lokalny i regionalny.

d. Realizator zadania:

Kancelaria Urzędu UMWM

Zespół współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Zadanie IX. 2

Wzmocnienie procesów integracji sektora pozarządowego w Małopolsce.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar V Spójność wewnątrzregionalna; Kierunek Polityki V.5 Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości regionalnej.

b. Priorytety konkursu:

W ramach realizacji zadania wspierane będą działania polegające w szczególności na:

1. Wsparciu i promocji procesów federalizacji.
2. Wspieraniu funkcji rzeczniczych i reprezentacyjnych federacji.

c. Zakładane rezultaty:

- Powstanie nowych federacji organizacji pozarządowych,
- wzmocnienie i profesjonalizacja istniejących federacji, porozumień i związków organizacji pozarządowych,
- poprawa realizacji regionalnych zadań publicznych,
- wpływ na rozwój regionalny Małopolski poprzez silne i sprawne organizacje pozarządowe.

d. Realizator zadania:

Kancelaria Urzędu UMWM

Zespół współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Zadanie IX.3.

Promocja i organizacja wolontariatu.

a. Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r Nr 96 poz.873 z późn. zm.).
- Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013; Obszar V Spójność wewnątrzregionalna; Kierunek Polityki V.5 Wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego oraz budowanie tożsamości regionalnej.

b. Priorytety konkursu:

W ramach realizacji zadania wspierane będą działania polegające na upowszechnianiu postaw związanych z wolontariatem wśród mieszkańców Małopolski w szczególności poprzez:

1. tworzenie centrów wolontariatu,
2. organizowanie akcji i imprez popularyzujących i upowszechniających wolontariat (konkursy, kampanie społeczne, koncerty, targi itp.),
3. podnoszenie kwalifikacji wolontariuszy, organizowanie szkoleń, konferencji, warsztatów dla przyszłych wolontariuszy,
4. wolontariat w szkole, w tym rozwój sieci szkolnych kół wolontariatu.

c. Zakładane rezultaty:

- Wzrost zainteresowania wolontariatem wśród mieszkańców Małopolski,
- zwiększenie liczby szkolnych kół wolontariatu,
- wzrost profesjonalizmu działania wolontariuszy w organizacjach.

d. Realizator zadania:

Kancelaria Urzędu UMWM

Zespół współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Działanie 2

Realizacja zadań publicznych finansowane z innych środków niż budżet województwa.

1. Zadania realizowane ze środków PFRON będących w dyspozycji Województwa Małopolskiego zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2008r. Nr 14 poz. 92 j.t),

1. Dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z2006r. nr 156 poz.1118z późn. zm.) (dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów.
2. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej.

Wybrane formy współpracy:

Zgodnie z obowiązującymi procedurami obowiązującymi w poszczególnych zadaniach.

Realizator zadania:

Departament Polityki Społecznej,

Zespół ds. rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

2. Wykorzystanie Europejskiego Funduszu Społecznego przez organizacje pozarządowe do realizacji zadań pożytku publicznego.

W roku 2009 Samorząd Województwa będzie uczestniczył we wdrażaniu regionalnego komponentu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Priorytety PO KL realizowane na szczeblu regionalnym to:

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich
Priorytet VII Promocja integracji społecznej
Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki
Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Wybrane formy współpracy:

1. przeprowadzanie konkursów projektów zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013,
2. prowadzenie Punktów Informacyjnych EFS,
3. organizowanie spotkań informacyjnych,
4. publikowanie wydawnictw na temat Europejskiego Funduszu Społecznego (m.in. Małopolski Kapitał Ludzki),
5. udział organizacji pozarządowym w realizacji niektórych działań projektów systemowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Realizator działań:

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

3. Realizacja Programu INTERREG IVC

W roku 2009 realizowane będą projekty POWER oraz PEOPLE „Innowacje dla zmian społecznych”

Projekt **POWER** polega na wymianie doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie instrumentów polityki regionalnej w kontekście zmian klimatycznych oraz poszukiwaniu metod dążenia do gospodarki niskowęglowej (Low Carbon Economy).

Projekt **PEOPLE** to identyfikacja narzędzi polityki regionalnej służących przewyżczeniu zmian demograficznych i szans zapewnienia zrównoważonego rozwoju w regionie, który zbalansowałby niekorzystne uwarunkowania społeczne i ekonomiczne.

Wybrane formy współpracy w ramach obu projektów:

- Możliwość uczestnictwa organizacji pozarządowych w realizacji podprojektów (nabór na podprojekty jest otwarty, wnioski podlegają ocenie formalnej i merytorycznej).
- Możliwość zaangażowania przedstawicieli wybranych organizacji do grup eksperckich w obszarach priorytetowych projektów.
- W 2009 r. planowane są regularne spotkania ekspertów mające na celu określenie specyfikacji podprojektów oraz ich wstępną ocenę.
- W 2009 r. planowane są 2 nabory do podprojektów w ramach POWER oraz 1 nabór do podprojektów w ramach PEOPLE.

Realizator:

Departament Polityki Regionalnej UMWM,
Zespół europejskiej współpracy terytorialnej.

Działanie 3

Projekty partnerskie Samorządu Województwa Małopolskiego i organizacji pozarządowych

W 2009 roku realizowane będą następujące projekty partnerskie, w których partnerami będzie Samorząd Województwa Małopolskiego i organizacje pozarządowe:

1. **„Budowanie regionalnego systemu wczesnej interwencji dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym w celu jej wzmocnienia i lepszej integracji społecznej”** - projekt partnerski realizowany przez Związek Polskich Kawalerów Maltańskich Suwerennego Rycerskiego Zakonu Szpitalników Św. Jana Jerozolimskiego Zwanego Rodyjskim i Maltańskim oraz Województwo Małopolskie (Departament Polityki Społecznej UMWM). Projekt finansowany z Funduszu dla Organizacji Pozarządowych ,Komponent III – Równe szanse i integracja społeczna (w ramach Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego).

Celem projektu jest wypracowanie modelu budowania zespołów wczesnej interwencji poza dużymi aglomeracjami miejskimi we współpracy z Maltańskim Centrum Pomocy jako Ośrodkiem Diagnostyczno-Konsultacyjnym.

2. **„ABC Gospodarki Społecznej – Aktywacja, Biznes, Coaching”** – projekt realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno – Gospodarczego KLUCZ z Klucz oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Wspierania Przedsiębiorczości i Inicjatyw Lokalnych STOPIL z Nowego Sącza. Projekt realizowany w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób mających trudności z wejściem bądź powrotem na rynek pracy, a także wsparcie dla powstawania i rozwoju podmiotów aktywizacji społecznej i zawodowej w Małopolsce.

Cel IV.

Wsparcie dla działań prowadzonych przez administrację samorządową w Małopolsce związanych ze współpracą z sektorem pozarządowym poprzez upowszechnianie dobrych praktyk, wzajemną wymianę doświadczeń, promocję partnerstw publiczno-społecznych.

W 2009 roku prowadzone będą następujące działania:

1. Utworzenie forum pracowników samorządowych działających na rzecz rozwoju współpracy administracji i sektora pozarządowego (m.in. wspólne konferencje, szkolenia)
2. Współorganizacja konferencji, seminariów, warsztatów, (m.in. Festiwal „Kocham Kraków z wzajemnością”- Tydzień Osób Niepełnosprawnych)
3. Stworzenie regionalnego obiegu informacji o współpracy m.in. poprzez działania na rzecz rozwoju Biuletynu Informacji Publicznej w Małopolsce, utworzenia portali społecznościowych, rozwój portalu regionalnego www.malopolskie.pl/ngo
4. Promowanie działań organizacji pozarządowych na stronach www.rops.krakow.pl; oraz na łamach periodyka Es-O-Es, a także w wortalu ekonomii społecznej (platforma wymiany informacji dotyczących działalności)

przedsiębiorstw społecznych, instytucji wspierających oferowanych usług i produktów).

Realizator zadania:

- departamenty Urzędu Marszałkowskiego (w szczególności Kancelaria Urzędu UMWM, Zespół współpracy z organizacjami pozarządowymi),
- wojewódzkie jednostki organizacyjne (w szczególności: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie).

Rozdział VI. Formy współpracy

Współpraca pomiędzy Samorządem Województwa Małopolskiego a organizacjami pozarządowymi oraz pozostałymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego będzie odbywać się w szczególności w formach:

1. Zlecenia zadań publicznych.
2. Realizacji zadań publicznych na zasadach partnerstwa publiczno-społecznego.
3. Wymiany informacji będącej podstawą prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców województwa, na podstawie którego opracowane będą zadania oraz programy celowe.
4. Opiniowania i konsultowania opracowań, programów oraz projektów aktów normatywnych w dziedzinach stanowiących obszary wzajemnych zainteresowań.
5. Tworzenia wspólnych zespołów i komisji o charakterze doradczym i konsultacyjnym.
6. Współdziałania w pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł, w szczególności z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
7. Współorganizacji projektów i przedsięwzięć o charakterze regionalnym służących realizacji celów strategicznych.
8. Organizacji konkursów.
9. Organizacji konferencji, spotkań, szkoleń, warsztatów.

Rozdział VII. Priorytetowe zadania w 2009 roku.

1. Przeprowadzenie wyborów i powołanie członków Małopolskiej Rady Pożytku Publicznego II kadencji oraz określenie zasad funkcjonowania i wyznaczenie priorytetów prac Rady na przyszłą kadencję. Wzmocnienie pozycji Małopolskiej Rady Pożytku Publicznego jako wiodącego partnera Samorządu Województwa Małopolskiego w kreowaniu współpracy z sektorem obywatelskim.
2. Przeprowadzenie kompleksowych badań i oceny kondycji małopolskiego sektora pozarządowego. Na ich podstawie opracowanie wieloletniego programu współpracy Samorządu Województwa Małopolskiego z sektorem pozarządowym.
3. Utworzenie Sieci Małopolskich Ośrodków Wsparcia Organizacji Pozarządowych realizujących zadania z zakresu szkoleń, doradztwa, konsultacji.

4. Promocja wolontariatu wśród młodzieży m.in poprzez rozwój sieci szkolnych kół wolontariatu, realizację projektów edukacyjnych np. „Mieć wyobraźnię miłosierdzia”

Rozdział VIII. Okres realizacji programu.

Program będzie realizowany od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku.

Rozdział IX. Finansowanie programu.

Program jest finansowany z budżetu Województwa Małopolskiego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Pracy, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z dostępnych funduszy europejskich.

Rozdział X. Postanowienia końcowe.

Na podstawie niniejszego Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2009 mogą być także ogłaszane konkursy na zadania realizowane w roku 2010.